

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 3023-1 від 20.02.2020
Народні депутати України
А.Кунаєв та інші

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо організації дорожнього руху для осіб, які рухаються за допомогою портативних транспортних засобів на електричній тязі»

У законопроекті шляхом внесення змін до Закону України «Про дорожній рух» та Кодексу України про адміністративні правопорушення пропонується визнати осіб, які керують портативними транспортними засобами на електричній тязі, учасниками дорожнього руху, встановити їх права та обов'язки, а також відповідальність за порушення правил дорожнього руху.

Метою прийняття законопроекту, як зазначається у пояснювальній записці до нього, є «встановлення правового регулювання відносин, які виникають в процесі експлуатації (використання) портативних транспортних засобів на електричній тязі. До основних завдань законопроекту слід віднести питання щодо забезпечення безпеки дорожнього руху та визначення відповідальності осіб, які керують портативними транспортними засобами на електричній тязі, за порушення правил дорожнього руху» .

Головне управління, вважаючи достатньо обґрунтованими наведені суб'єктами права законодавчої ініціативи аргументи на користь пропонованих у законопроекті змін, та в цілому не заперечуючи можливості його прийняття за основу, одночасно вважає за доцільне зауважити таке.

1. Щодо змін до Закону України «Про дорожній рух» (далі – Закон)

1.1. Насамперед зауважимо, що пропоновані проектом зміни до Закону у частині обов'язків пішоходів та велосипедистів, які керують велосипедами без двигуна (зміни до ст. ст. 17, 19), не належать до предмету регулювання проекту, який, відповідно до його назви, стосується лише осіб, які керують портативними транспортними засобами на електричній тязі.

1.2. Враховуючи розмаїття транспортних засобів на електричній тязі, які нині широко використовуються громадянами, з метою забезпечення належного правового регулювання відносин, пов'язаних з використанням таких транспортних засобів, вбачається доцільним на законодавчому рівні (або ж у Правилах дорожнього руху) визначити поняття «портативний транспортний засіб на електричній тязі». Адже, з огляду на ознаки портативності, якими традиційно вважаються невеликий розмір предмету, зручність для носіння, легкість пересування, виглядає сумнівною кваліфікація як портативного, наприклад, електричного скутера вагою до 300 кг, який може набирати швидкість до 150 км/год.

1.3. У проекті пропонуються зміни до ч. 2 ст.17 Закону, згідно з якими пішохід зобов'язаний «при русі краєм проїзної частини автомобільної дороги чи узбіччям за межами населених пунктів в темний час доби – мати на одязі світлоповертальні елементи».

Аналогічно за змістом нормою передбачається доповнити ч. 2 ст. 19 Закону, згідно з якою особи, які керують велосипедами без двигунів, зобов'язані «в темний час доби, при тумані і в умовах недостатньої видимості – використовувати світлоповертальні жилети».

З приводу вказаних змін зауважимо, що згідно із ч. 3 ст. 41 Закону правила пересування пішоходів, проїзд велосипедистів регулюються Правилами дорожнього руху, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Пунктом 4.4 Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306 (далі — Правила), передбачено, що у темну пору доби та в умовах недостатньої видимості пішоходи, які рухаються проїзною частиною чи узбіччям, повинні виділити себе, а за можливості мати на зовнішньому одязі світлоповертальні елементи, для своєчасного їх виявлення іншими учасниками дорожнього руху.

Пунктом 6.2 Правил передбачено, що велосипедист має право керувати велосипедом, який обладнаний звуковим сигналом та світлоповертачами: спереду – білого кольору, по боках – оранжевого, позаду – червоного. Для руху в темну пору доби і в умовах недостатньої видимості на велосипеді повинен бути встановлений та увімкнений ліхтар (фара).

На думку Головного управління, коригування обов'язків пішоходів та велосипедистів слід здійснювати шляхом внесення змін до Правил, а не шляхом доповнення Закону.

1.4. Сумнівною видається пропозиція надати право особам, які рухаються за допомогою портативних транспортних засобів на електричній тязі, рухатися по тротуарах або пішохідних доріжках із швидкістю пішохода (ч. 1 нової ст. 19-1 Закону), зокрема, з огляду на можливу шкоду, яка може бути заподіяна такими особами пішоходам, особливо вразливим верствам – дітям, особам похилого віку, особам з інвалідністю, особам, які належать до мало мобільних груп тощо.

1.5. Вбачається доцільним у проекті передбачити: обмеження за віком для користувачів портативних транспортних засобів на електричній тязі;

обов'язок водія транспортного засобу вживати всіх можливих заходів для забезпечення безпечних умов для пересування користувачів портативних транспортних засобів на електричній тязі, зокрема, шляхом внесення відповідних змін до ст. 16 Закону.

2. Щодо змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП).

Законопроектом пропонується внести зміни до ч. 2 ст. 127 КУпАП та встановити, що порушення правил дорожнього руху особами, які керують портативними транспортними засобами на електричній тязі, так само, як і порушення таких правил велосипедистами, особами, які керують гужовим транспортом і погоничами тварин, тягне за собою накладення штрафу у розмірі п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Головне управління в цілому не заперечує проти встановлення адміністративної відповідальності за порушення зазначених вище правил окремо для осіб, які керують портативними транспортними засобами. Водночас звертаємо увагу, що адміністративна відповідальність за будь-які діяння завжди є *вторинною щодо положень регулятивного законодавства*. Тобто, у даному випадку, як вже було зазначено вище, перш за все, необхідно визначити у законодавчий спосіб (або у Правилах), які саме транспортні засоби відносяться до категорії «портативні транспортні засоби на електричній тязі». Наразі таке визначення відсутнє як у чинному законодавстві, так і у проекті.

Також сумнівною видається пропозиція встановити *однакову відповідальність* для користувачів різних видів транспортних засобів на електричній тязі та, фактично, прирівнювати їх до велосипедистів або погоничів тварин. Оскільки за умови набрання чинності Законом, проект якого розглядається, до портативних транспортних засобів на електричній тязі можна буде віднести як електроскейт або гіроборд вагою менше 7 кг та середньою швидкістю до 15 км/год, так і електричні скутери вагою до 300 кг, які можуть набирати швидкість до 150 км/год. Очевидно, що можлива шкода здоров'ю, життю, майну громадян у випадку порушення особами, що користуються, наприклад, гіробордом або скутером, буде різною.

На нашу думку, доцільніше доповнити КУпАП новою статтею, якою встановити адміністративну відповідальність за порушення правил дорожнього руху саме для осіб, які керують портативними транспортними засобами на електричній тязі, однак зробити це буде можливо лише за умови диференціації у регулятивному законодавстві поняття «портативні транспортні засоби на електричній тязі».

Також звертаємо увагу, що розмір штрафу у санкції ч. 2 ст. 127 КУпАП наразі складає (а у випадку прийняття проекту і надалі складатиме) лише 5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що є замало навіть для відповідальності за порушення правил дорожнього руху велосипедистами, а тому потребує перегляду.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: О. Олещенко, Ю. Лисицька, Т. Ругаєва

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЇВНА
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000733B420047F32C01
Дійсний до: 10.11.2020 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/3-2020/22974 від 02.04.2020

49986